REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia. BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicări mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 194. Brașov, Vinerí 1 (14) Septemvrie. 1900.

Rebotezarea comunelor nóstre.

Numai de curênd am fost anunțat, că comisiunea pentru maghiarisarea numelor de comune și altor localitățī, care se numesce în limba oficială „comisiunea albumului comunelor țěrii“, șī-a început activitatea prin a decide, ca numele oficial al orașului nostru sě fiă „Brassó“ și că în fața acestei decisiunī representanța nóstră comunală șī a esprimat dorința, ca numele oficial al orașului sě rěmână cel din vechime, „Kronstadt“.

Hotărîrea representanței comunei nóstre Brașov a produs firesce mult sânge rěu la șoviniștii ungurī și deja s'a věrsat multă cernélă din partea acestora, ca sě dovedéscă negru pe alb, că hotărîrea comisiunei maghiarisătóre, éră nu aceea a representanței Brașovului, este fundată. Ba mai mult, unul din diarele guvernamentale, „P. Hirlap“, merge până a afirma, că „numai perfidia și renitența săséscă a îndemnat pe Sașii brașovenī, de a lua faimósa hotărîre, nu înse interpretarea sinceră a cuvintelor legii. Căcī deși în lege nu se amintesce, Sașii sciu fórte bine, că noua stabilire a numelor localităților are sě fiă împreunată tot-odată cu o maghiarisare a acestor nume“....

E vorba aicī de art. de lege IV din 1898 „asupra numelor comunelor și altor localitățī“. In acéstă lege se stabilesce la §. 1, că fiă-care comună póte avé numai un singur nume oficial și că stabilirea acestui nume se ține de cercul de activitate al ministrului de interne. Tot-odată înse legea dispune, că „ministrul de interne esercită acest drept ascultând părerea comunelor și a adunării generale municipale între limitele §-lui 1 și a intereselor generale ale țerii, luând în considerare cât se póte mai mult dorința comunelor interesate“.

Va sě dică însași legea obligă chiar pe ministru sě asculte părerea comunelor și a representanțelor lor și sě țină sémă de dorința acestora. Póte sě-șī închipuéscă omul cât de departe merge nerușinarea șovinistă când numesce perfidī pe aceia, carī se folosesc de un drept, ce li-l dă legea, a căreia respectare se impune tot-odată ministrului de interne, avisându-l, că pe cât numai este posibil sě țină sémă de dorința celor interesațī.

Dér adevěrul este, că legea din cestiune n'a avut și n'are altă tendință, decât de a maghiarisa și că dispozițiunea, ce pare întru cât-va liberală și echitabilă, n'a avut, decât scopul, de a amăgi lumea, că nu s'ar trata de o maghiarisare forțată.

Dorința, ce o vor face cunoscută comunele române și săsescī ministrului unguresc de interne, apare în împrejurările de față mai mult ca o învitare deghisată, ca ministrul sě decidă tocmai contrarul de ce este dorința lor.

Cu tóte acestea și cu tóte că toțī din tóte părțile sciu prea bine la ce ne putem aștepta dela „binevoitórea considerare“ a ministeriului maghiarisării numelor, trebue sě ne facem datoria cu toții. Și deóre-ce tocmai acum se adreséză întrebările către comune pentru opinare, sě stăm neclintițī în comunele nóstre pe lângă numele lor străvechī românescī și sě pretindem, ca acesta se fiă și sě rěmână numele lor comunal.

Pretutindenī, unde Românii sunt în majoritate, sě céră și sě hotăréscă tot așa, cum a hotărît de pildă majoritatea săséscă a representanței din Brașov, ca numele oficial al comunei sě fiă acela, care a trăit și trăesce în limba poporului.

Acésta este o datoriă națională, pe care nu este permis niměnui a-o trece cu vederea. De când bântue șovinismul maghiar de adī celor mai multe comune ale nóstre, li-s'a impus nume unguresci, și scim, că succesiv s'au impus sigile comunale maghiare. Cu tóte acestea Românii sě pretindă pretutindenī recunóscerea numelui original și adevěrat al comunelor, ca nume oficiale. Așa cere adevěrul, așa dreptatea și echitatea, așa și onórea nóstră națională.

Urcarea cheltuelilor militare. „*Post*“ din Berlin vorbind despre urcarea cheltuelilor militare austro-ungare dice: Dela începutul acțiunei chinese de repețite orī s'a ivit întrebarea, ca monarchia austro-ungară sě ia și ea parte în acțiune și întru cât acésta ar urca cheltuelile militare? Despre audiența, ce au avut'o miniștri *Krieghammer* și *Goluhowski* la monarchul se dice, că a avut de scop între altele, de a discuta cheltuielile militare. „Post“ este informat, că s'au plănuit mai multe *reforme în armată*, carī vor necesita urcarea budgetului.

Conflictul României cu Bulgaria.

Dela un călětor, care a traversat cu vaporul Dunărea de jos primirăm adī o interesantă comunicare privitor la mișcarea de înarmare la granița Bulgariei. Ětă ce ne scrie, între altele, amicul nostru:

Bulgarii sunt în mare fierbere și se frământă grozav diua și nóptea, ridicând șanțurī și digurī de pământ pe înălțimile orașelor lor dunărene.

Se pórtă obraznic cu ai noștri, carī încércă sě trécă la ei, fiă chiar și cu pașpórte în tótă regula.

Nisce vapórě rusescī au descărcat la Rusciuc și Sistov 9 tunurī micī, puscī și munițiunī, despre ceea ce s'au convins cu ochii doi din funcționarii românī.

La noi nu se fac pregătirī, dér a trecut în Dobrogea un regiment de geniu. Nimenī nu crede în rěsboiŭ, dér fiind Bulgarii așa de provocătorī, tot vor trebui sě se facă ceva pregătirī și din partea românéscă mai ales la granița Dobrogei, pentru orī-ce cas, — căcī cu nebunii nu scii ce sě póte întêmpla.

*

Agentul român diplomatic din Sofia, în urma instrucțiunilor date de d-l ministru al afacerilor strěine, înainte de a pleca în concediŭ, a rěspuns la două note ale guvernului bulgar.

Cu privire la reclamațiunea guvernului princiar, care a fost de sigur indus în eróre de cine scie ce espulsat interesat orī de vre-un agent inferior, că un espulsat bulgar ar fi fost torturat de poliția română, d-l Mișu a rěspuns, că guvernul regal oferă a da acelui espulsat un pașaport special pentru ca sě se facă o anchetă seriósă și contradictorie cu dênsul. Guvernul român doresce ca adevěrul sě se constate în așa condițiunī, încât nimenī sě nu-șī mai permită vre-o îndoială asupra lui.

In cestiunea trecerei din România în Bulgaria, actuala situațiune fiind dăunătóre pentru ambele State, se crede, că în urma instrucțiunilor date, se va puté stabili în curênd o înțelegere.

*

Agenția diplomatică a Bulgariei în Bucurescī comunică diarelor române, că scirea după care viața d-lui Mișu, agent diplomatic al României la Sofia, ar fi în pericol și că n'ar îndrăsni sě iasă în stradă, nu este esactă. Agenția diplomatică bulgară afirmă, că din contră d-l Mișu se bucură de o perfectă siguranță și că face primblărī, nu numai în orașul Sofia, dér și prin împrejurimī.

*

„*Politische Corespondenz*“ dela Viena află din Constantinopol, că se desminte acolo, din sorginte română competentă, scirea diarului „*Ikdam*“, după care Sultanul din intervenirea Regelui Carol, ar fi dat guvernului bulgar ordin sě aplaneze amical conflictul româno-bulgar. Regele Carol n'a intervenit direct pe lângă Sultan. Cestiunea a fost tratată de minstrul României la Constantinopol întâiŭ și de d-l Marghioloman, ministrul afacerilor streine al României, apoi cu înalții demnitarī otomanī. S'a expus acestora, că Turcia și România, avênd ambele un interes egal în aplanarea conflictului, o acțiune paralelă a ambelor state era indicată. Turcia a promis sě facă demersurile necesare.

Este de-asemenea neesact, contrar afirmărei aceluiașī diar, că d-l Marghiloman a avut, la Constantinopol, o întrevedere cu d-l Ivancioff. Afară de acésta, Pórta n'a făcut nicī o comunicare agentului Bulgariei în privința conflictului.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(7)

Antropomorfism și antiantropomorfism în limba română.

(Urmare.)

Ca *atropomorfisme parțiale* obvin în limba română următórele:

Capul (lat. caput). Capul ca partea cea mai alésă și mai estremă a corpului omenesc are următórele semnificațiunī metaforice:

1) Cap în sens de *conducětor*, sinonim cu *căpetenie* d. e. *capul* oștirei (comandantul suprem), *capul* unei țěrī (domnitorul) etc.

2) cap în sens de *om ales*, cu vadă, sinonim cu *fruntaș* d. e. N. Costin Let. I, 355: dice de acest Turc, că era *cap* mare la Turcī. Fiind vorba de obiecte, cap se întrebuințéză în sens de *lucru principal*, esență, id, quod *caput* est, precum dice Cicero, Att, 1, 17, 4, ca d. e. *capul* lucrului (punctul principal). Sě se compare sinonimele: lucru de *căpetenie*, lucru de *frunte*, precum și espresiunile corespundětóre la Nemțī și la Ungurī: *Haupt*-sache și *fő* dolog. Tot la obiecte cap mai indică și locul de frunte, ca d. e. în *capul* mesii în oposițiune cu códa mesii. Tot astfel se dice în capul oștirii, în capul regimentului etc.

3) cap în sens de *autor*, inițiator, pricinuitor, ca d. e. *capii* rescólei [1]). Cap se întrebuințéză chiar și în sens de causă, motiv, ca d. e. Ureche, Let. I, 155: ca sě-i zădărnicéscă și sě afle *cap* de price (casus belli), sě încépă zarvă.

4) cap sinonim cu *capet*, *căpătâiŭ*, esprimând *estremitatea* unui obiect, atât începutul cât și sfîrșitul fără deosebire, ca d. e. *capul* podului, compară lat. *caput* pontis, Plancus ap. Cic. Fim. 10, 18 fin, indicând ambele estremitățī ale podului; séu *capul* satului, înțelegêndu-se atât întrarea cât și eșirea din sat; *capul* poenii; *capul* pădurii; compară lat. *caput* silvae, Seneca, Troad. 117. Tot aicī aparține și espresiunea: ca *cap* de țéră, adecă un colț de țéră. Sě se compare și espresiunea: din *cap* în *cap* un sensul: dela început până la sfîrșit.

5) In special cap indică:

a) începutul vre-unui obiect, ca d. e. Ureche, Let. I, 129: Am aflat *cap* și începătură moșilor, de unde au isvorît în țéră. Comp. și espresiunile: în *cap* de primăvară, în *cap* de an, în *cap* de nópte etc.

b) partea de jos a obiectului, ca d. e. în *capul* scării. Tot aicī aparține și espresiunea: a sta în *capul* óselor (a sta drept, în picióre).

c) finea vre-unui lucru, ca d. e. în frasele: am ajuns în *cap* séu a face ceva până 'n *cap*. Se dice și *capul* vécului în loc de *coda* vécului (fin de siécle), ca d. e. în versul:

Când e *capul* vécului, sfîrșitul pământului.
Teod. Poes. pop. 23.

6) Cap indică estremitatea cea mai înaltă a obiectului séu peste tot formațiunī, carī au asemĕnare cu capul omenesc. Așa d. e. *capul* cuiului séu:

Buba *cap* nu face
Până nu se cóce.
Anton Pan, Pov. Vor. 1880, I, 70.

Cap se mai numesce și spetéza transversală de de-asupra la smeul copiilor. Sě se compare în limba lat. *caput* pinus (creștetul bradului), Poeta ap. Quint. Inst. 9, 4, 90.

7) Cap se întrebuințéză și în sens de *paragrat* séu *articol*, d. e. „*cap* de pravilă“ (paragraf de lege) la Văcărescu Ist. imp. ot. Tes. II 251, séu „*cap* de pace“ (articol de pace) la Miron Costin Let. I, 251: capetele de pace au fost acestea. — In special în cap se usitéză în sens de *capitol* indicând pasagele principale din diferitele scrierī.

(Va urma.) NICOLAE SULICĂ.

[1]) Sě se compare pentru tóte 3 accepțiunile în limba latină espresiunile: *Capita* nominis Latini Liv. 1, 52 (conducetorii, fruntașii Latinilor) și *capita* coniurationis, Liv. 9, 26 (capii conjuraților).

Se asigură în cercurile tribunalului Ilfov, că ordonanța de urmărire asupra asasinatului lui Mihăileanu și a complotului bulgar este aprópe gata și va fi semnată și dată pe ḑiua de Sâmbătă. Pe mĕsura ce d-l Florescu lucrézâ la ordonanță ea este tradusă și în limba francesă. Procesul asasinilor se crede, că se va puté judeca între 15—20 Septemvrie st. v.

*

Duminecă s'au ținut meetingurĭ de protestare în contra asasinatului lui Mihăileanu în Tulcea, Câmpu-lung, Brăila și Galațĭ.

Dela adunarea „Asociațiunei“.

Dișcursul de deschidere al președintelui ***I. M. Moldovan.***

Onorată adunare generală!

Inainte de tóte mĕ simțesc dator a împărtăși salutare frățéscă Românilor din acest ținut și a-le mulțumi: pentru-că însuflețițĭ de scopurile, ce urmărim, ne-au adus în regiunea acésta, pe cât de frumósă, pe atât de însemnată în istoria națiunei nóstre.

Pentru-că, ce Român va pune piciorul sĕu pe pământul sacru al acestui ținut, fără sĕ-șĭ aducă aminte, că străbunii noștri, când au purtat peste Dunăre acuilele lor victoriόse, pe aicĭ au făcut primele cuceririĭ. De pe aicĭ au trecut munții, acel zid de apĕrare, acea grandiósă cetate, ce făcea sĕ crescă virtutea sĕlbatică a dușmanilor, de carĭ pe atuncĭ tremurau tóte poporele din jur. Pe aicĭ, chiar și în loc, se află deosebite monumente din epoca descălecării și a înrădĕcinărei neamului nostru în acéstă țéră așa depărtată de sînul călduros al mamei nóstre, — ér în apropiere se află unul grandios, pe care în 18 seculĭ nu l'au putut învinge și dĕrîma nicĭ valurile Dunării, nicĭ tempestățile aerului, și chiar nicĭ rĕutatea omenéscă, ce întru turburarea sa sfarmă și cutropesce mai cumplit decât puterile naturei brute.

Decĭ, fie salutațĭ cu iubire și mulțumire frații din acest ținut, carĭ invitându-ne în mijlocul lor, ne deteră ocasiune de a-ne reîmprospĕta suvenirĭ atât de dulcĭ și a ne încălḑi prin focul sacru al lor!

Onorată adunare generală!

Este frumos și măreț scopul, ce urmăresce societatea nóstră: pentru-că ea tinde a deștepta și a desvolta în poporul nostru iubirea de neam, iubirea de limbă și cultura nóstră, — este a face, ca toțĭ fiĭ națiunei nóstre, așeḑațĭ în regiunile rĕsăritene ale Ungariei — fără nicĭ o căutare la numirile locale de Hățeganĭ, Ardelenĭ, Maramureșenĭ, Ungurenĭ, Bănățenĭ, — bucuroșĭ sĕ recunóscă domnia legăturii comune, care o formézâ limba nóstră dulce și datinile erezite dela strĕbunĭ, — este a face, ca toțĭ fiiĭ neamului nostru sĕ împreune forțele lor cele mai bune, spre a cultiva întru sine înșĭ-șĭ și întru toțĭ ai noștri aceste odóre prețióse și spre a-le apĕra ca lumina ochiului.

Nisuind a împlini acéstă misiune, „Asociațiunea“ nóstră, spre sĕrbarea adunărei sale generale, descalecă acum într'o regiune, acum într'alta; pórtă lumina sa mică în acest secul al luminilor marĭ, pentru-ca cel puțin din apropiere sĕ pótă fi vĕḑută și apreciată de cei interesațĭ de-a dreptul în causă, și acestora sĕ le dee impuls de a lucra pentru realisarea scopului dorit. Pórtă o lumină mică, ce vĕḑându-o cei-ce stau afară de cercurile strînse ale nóstre, pe carĭ însĕ una din legăturile de ordine mai înaltă așa de strîns îĭ împreună cu noi, sĕ cunóscă și scopul nostru aflător în armonia deplină cu binele comun, și puritatea mijlócelor de carĭ ne folosim.

Prin activitatea stăruitóre, onorată adunare generală, în acești aprópe 40 de anĭ am ajuns acolo, că puține colțurĭ locuite de Românĭ se află în largul Ungariei, de carĭ nu s'a apropiat acéstă instituțiă binefăcĕtóre a nóstră — și mai puține încă — puté-re-am ḑice unul, fiă cât de retras, — în care sĕ nu se simtă rodurile mișcării produse de ea.

Bărbațĭ însuflețițĭ pentru înaintarea culturei nóstre, cu zel vrednic de tótă lauda au îmbrățișat acéstă causă sfântă a poporului român. Și étă, acum vedem înfiintaște la 50 despărțĕminte, carĭ ca tot atâtea arterii duc și multiplică mișcarea nóstră culturală. Este de dorit însĕ, că centre de aceste sĕ fie îndecit mai multe, pentru-ca ele sĕ fie mai accesibile și aflându-se în apropiere sĕ pótă desvolta activitate mai frumósă. Chiar pentru aceea, stăruința nóstră trebue sĕ fie îndreptată spre formarea lor, pe unde lipsesc, și înmulțirea lor pe unde s'au format deja, până vom ajunge acolo, ca organismul nostru sĕ se întindă și sĕ se ramifice și prin cele mai ascunse și mai depărtate cătune locuite de Românĭ, și pe tot locul sĕ opereze lățirea culturei nóstre naționale. Numaĭ așa vom fi în stare a susținé și apĕra ceea-ce ne este atât de scump: individualitatea nóstră națională.

Ca mijloc fórte folositor au despărțĕmintele nóstre, între altele multe, *biblioteci ambulante*, spre a căror recomandare nu putem avea cuvinte de ajuns. Prin ele se subministrézâ poporului lectură sănĕtósă, morală și scutită de veninul principiilor, ce tind a surpa basele societății civile și ale religiunii. Este mare puterea acestor bibliotecĭ, pentru-că prin ele poporul nostru, gratuit sĕu pe un preț bagatel, devine în posițiune de a gusta lectură variată și a desvolta în direcțiune bună simțĕmintele ascunse în pieptul sĕu. Succesul acestei lecturĭ, décă este bine alésă, e fórte sigur și desĕvîrșit; pentru-că ea nu are de a lupta cu alt dușman, decât cu negura, ce întunecă mintea și inima. Se învinge dușmanul acesta, — simțĕmintele bune cresc și se întăresc.

Prin cărțĭ de felul acesta, décă sunt bine controlate, se ajută fórte mult formarea caracterelor tarĭ între cele bune, pe carĭ nicĭ lipsa estremă, nicĭ prisosurile îmbuibate sĕ nu le pótă abate dela calea virtuții și a moralității.

Sĕ lucrăm cu toții, fie-care după cele mai bune puterĭ ale sale, ca „Asociațiunea“ nóstră sĕ crescă și se înflorescă!

Cu acéstă declar adunarea generală deschisă.

Puterile și China.

O depeșă din Petersburg anunță, sub tótă reserva, că guvernul frances aderézâ la propunerea Rusiei, avênd de scop retragerea trupelor din Peking. Depeșa adauge, că *Rusia și Francia sunt de acord* asupra unui punct și au trimis representanților diplomaticĭ și comandanților lor din Peking ordinul, de a lua mĕsurile necesare pentru a părăsi Pekingul și a-se duce la Tien-Cin, îndată-ce împrejurările le vor permite.

In același timp *„Times“* află din Tokio, că *Japonia* e înclinată a rechema pe ambasadorul sĕu din Peking și trupele, décă situația geografică n'ar permite o acțiune militară imediată. In definitiv Japonia este gata sĕ retragă trupele a căror presență nu este absolut necesară în Peking, dér crede, că e oportun de a menține ocuparea militară în timpul iernii.

Ambasadorul chines la Washington a primit o depeșă dela *Li-Hung-Ciang* cu data de 27 August, în care îĭ face cunoscut edictul împĕrătesc, care-l provócă sĕ mérgă imediat la Peking și dimpreună cu principele *Cing* sĕ inițieze negocierile de pace. *Li* adaugă, că în urma acestui edict cere protecțiunea puterilor cu ocasia călĕtoriei sale în Peking.

Li-Hung-Ciang a adresat un memoriu tronului chines, cerênd înapoiarea Curții în Peking. In același timp a trimis un mesagiu viceregelui din Wutșang, în care-i spune, că n'ar fi greu sĕ povĕțuéscă întórcerea Curții.

„Frankfurter Zeitung“ are o depeșă din New-York, după care guvernul american a îndrumat pe representantul sĕu din Peking *sĕ părăséscă imediat acest oraș.* Décă negocierile cu Li-Hung-Ciang promit bune resultate, *trupele americane încă vor fi retrase* în curênd. Este eschisă orĭ-ce participare mai departe a Americei în acțiunea ofensivă.

Reiese așa-dér, că direct sĕu indirect: Francia, America și Japonia sunt pe partea propunerii rusescĭ.

Mohamedanii din Bosnia.

Acum câte-va ḑile „Budapesti Szemle“ publică un studiu sub titlul: *Situațiunea Mohamedanilor în Bosnia*, ér ca rĕspuns la acesta un mohamedan din Travnik, a publicat erĭ o broșură întitulată: *Kállay și Bosnia-Herțegovina*, în care se descrie starea Mohamedanilor din Bosnia în colorile cele mai negre.

Paternitatea studiului din „Szemle“ se atribue ministrului Kallay și tóte comunicările dintr'ênsul noua broșură le califică ca un conglomerat de denunțărĭ tendențióse, critică fórte asupru pe ministru Kallay și-l face singur rĕspunḑĕtor de starea lucrurilor din provinciile ocupate.

Broșura respectivă promite o luptă cu abnegațiune din partea Mohamedanilor, ér ca scop al mișcărei lor însemnézâ următórele desiderate:

1. Autonomia bisericei mohamedane, pentru-că numai prin acésta ar puté ei introduce reformele dorite și în școlă; 2. încetarea catolisărei forțate; 3) împedecarea propagandei croate; 4. respectarea obiceiurilor și tradițiunilor mohamedane.

Broșura desvoltă lămurit tóte dorințele și drepturile numitului popor și în prima linie pretinde, ca fondurile „Vakuf“ sĕ fiă întrebuințate ér în sensul testatorilor: pentru biserica și școla mohamedanilor, ér nu pentru scopurĭ politice austriace și pentru propagande catolice și croatice, prin care se tinde a departa pe Mohamedanĭ din ce în ce mai mult de națiunea ungară.

Broșura termină ḑicênd că a fost o greșală, că s'a întrebuințat contra Mohamedanilor o politică curat catolică, curat austriacă, căcĭ din acéstă causă Kallay va culege, ce a sĕmĕnat. El este geniul care vré binele, dér face rĕul.

Autorul studiului din „Szemle“ va pleda, orĭ nu causa austriacă, dér broșura în cestiune bijbăe de ofturĭ unguresci, că nu pot ocroti sub aripele lor și pe mohamedanĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 31 August v.

Regele Carol al României va pleca în ḑiua de 3 Septemvrie v. din Ragatz spre a merge la München, unde va asista la căsĕtoria Nepotului Sĕu A. S. Principele de coróna Albert al Belgiei cu A. S. R. Principesa Elisabeta de Bavaria. Suveranii României se vor întórce în țéră la 21 Septemvrie v.

Aniversarea luării Griviței. Cu prilejul aniversării luării Griviței în Bucurescĭ un Te-Deum a fost oficiat în biserica din Dealul Spirei și în presența autorităților militare și civile. După cum a fost anunțat, parada militară, ce se făcea cu acest prilej, a fost suspendată.

Bancnotele de douĕ-ḑecĭ coróne se vor pune în circulația la 20 l. c. Publicația în acest scop s'a făcut la 12 c. prin foile oficiale ale ministeriilor de finanțe din Viena și Budapesta. Formatul acestor note este mai mic decât al actualelor note de ḑece florinĭ și sunt tipărite în roșu (Cum erau bună-óră bancnotele lui Kossuth. — Red.) ér nu albastru. De remarcat mai este, că pe partea textului german, inscripția valórei este tipărită în tóte limbile din imperiul austriac, ceea-ce n'a fost până acuma pe notele de bancă sĕu ale statului. Textul unguresc indică valórea notei numai în limba maghiară.

Nouele tunurĭ. Ministeriul comun de rĕsboiŭ a dat fie-cărui corp de armată câte douĕ tunurĭ, cu scop de a face esperimente cu ele. Resultatul probelor trebue sĕ fiă raportat până la 1 Octomvrie. Cele mai multe corpurĭ vor face esperimentele pe marele teren de esercițiu din Lipova. După-ce ministeriul de rĕsboiŭ va fi primit opiniile diferitelor comande de corp, se va decide asupra sorții acestor tunurĭ.

Vindecarea prin hipnotism. Profesorul dela laboratorul psychologic al Universității din Yale (America) George Cutten, provócă mare interes prin publicarea resultatelor, ce au obținut tóte încercările sale de a vindeca bețiа și fumatul peste mĕsură a țigărilor, prin hipnotism. Esperiențele sale le-a făcut la persóne din clasa mai sĕracă și susține, că din 30 casurĭ de bețiă și 20 victime a fumatului, i-a succes sĕ-i vindece pe toțĭ și la cei mai mulțĭ vindecarea a fost absolută. Metoda vindecării consistă în aceea, că aduce pe pacient în stare de hipnotisare și apoi îĭ insuflă (sugerézâ) un disgust, o scârbă morală de beutură sĕu de fumat. In fiă-care din casurile sale, vindecarea a urmat treptat, însĕ sigur.

Un jude de cerc arestat. Se telegrafézâ din Odorheiul sĕcuesc, că *Lesșay* Andor, care, înainte cam cu un an a fost numit jude de cerc lângă tribunalul din Odorheiu, acusat fiind pentru defraudărĭ în sumă de mai multe mii florinĭ, a fost din causa acésta arestat. Despre Lészay se spune, că este urmașul unei distinse familii nobile sĕcuescĭ din Ardeal și stă în legătură de înrudire cu multe familii de magnațĭ din Ardeal.

Arestărĭ și condamnărĭ de anarchiștĭ. Din *Roma* se anunță, că persónele arestate ca anarchiste în urma asasinatului Regelui Umberto, se ridică la cifra de douĕ miĭ douĕ sute. Afară de aceștia au fost aruncațĭ în închisóre vre-o miie de indivițĭ, carĭ fără a fi anarchiștĭ, au făcut apologia regicidului, orĭ s'au arătat fără ardóre în reprobarea crimei. — Tot din Roma se anunță, că numai în timpul lunei August tribunalul din Ancona a judecat 132 de persóne bănuite ca anarchiste și a pronunțat condamnărĭ, ridicându-se în total la 144 anĭ închisóre și 163,000 lei amendă.

Șahul Persiei se va duce peste câte-va ḑile la Constantinopol pentru a face o visită Sultanului. La reîntórcere va merge și prin Bucurescĭ, unde va rĕmâné treĭ ḑile.

Mersul ciumei. După ultimele scirĭ sosite la ministeriul de esterne român dela legațiunea română din Londra, ciuma la Glascow este aprópe stinsă, grație mĕsurilor severe luate de serviciul sanitar englez. Cu tóte acestea serviciul român sanitar menține tóte disposițiunile luate contra provenienților din Glascow.

Din diecesa Aradului.

Șiria, 5 Septemvrie 1900.

Vĕḑênd, că de timp mai îndelungat nu vi-s'a mai comunicat nimic despre mersul afacerilor din diecesa Aradului — îmĭ permit a Vĕ pune în curent cu câteva din recentele „isprăvurĭ“ sĕvĕrșite sub noul sistem de ómenĭ clicei ajunșĭ în fruntea diecesei.

Acest sistem inaugurat deja de un an și mai bine departe de a fi, după cum se trîmbița din o anumită parte urbi et orbi, un sistem al dreptății și legalității, sistem al prosperării și înaintării tuturor eparchioților, este nu numai un sistem abusiv și arbitrar, ci și un sistem de căpĕtuială pentru cei-ce aparțin clicei.

Fiind-că ceea-ce afirm țin sĕ și documentez, Vĕ voi relata de astă-dată numai despre 2 casurĭ:

S'a făcut în primăvara acestui an mare larmă cu numirea directorului dela școla superióră de fete din Arad — școlă înființată, în trécĕt fie ḑis, la inițiativa și cu părtenicul sprijin al fostului episcop.

Ómenii de bine se aşteptau, ca acest post sĕ se ofere unui bărbat bine cualificat, care sĕ fiă în stare a conduce în mod demn acéstă unică şcólă superióră de fete din diecesă.

Lumea se aştepta, că la îndeplinirea acestui post, Consistoriul va reflecta la harnicul şi probatul profesor Teodor Ceontea, la renumitul nostru pedagog Dr. Petru Pipoş, séu la destoinicul şi cualificatul profesor Ioan Petrovicĭ.

Dér nu! La nicĭ unul din aceştĭ harnicĭ profesorĭ ai preparandiei nóstre nu s'a reflectat, fiind ei ómenĭ cu vederĭ proprii, ómenĭ, de carĭ nu ar fi putut dispune clica.

Dér s'a găsit şi pentru acest post omul căutat de clică în persóna mediocrităţii Ioan Petranu, care lipsit de cualificaţia recerută unui profesor preparandial, din momentul venirii la putere a clicei lui Mangra a început face temenele acestei clice doritóre de a vêna suflete şi consciinţe. — Acest om, care a trecut prin facultatea filosofică ca cânele prin apă, fără de a face cel mai mic esamen, — după ce ca preot în comuna nóstră în decurs de un an n'a predicat nicĭ-odată — tot prin temenele sub sistemul trecut, în contra voinţii fericitului Dr. George Popa, fost referent şcolar, a isbutit sĕ devină profesor preparandial, ér sub sistemul nou a ajuns încă şi director la şcóla superióră de fete, catichet la liceul din Arad, ba şi un factor inevitabil al clicei, încât nu este comisiă din care sĕ nu facă parte.

Şi dela ultimul dascăl de pe sate se cere adĭ cualificaţiunea prescrisă de lege. De ce óre tocmai dela directorul şcólei superióre de fete sĕ nu se pretindă măcar cualificaţia unui dascăl?

Astfel de ómenĭ dominéză adĭ în diecesa nóstră.

Alt cas şi mai caracteristic: Incă înainte de trei anĭ a fost angajat ca profesor la cursul pregătitor de preparandiă, şi ca profesor suplent în teologiă talentatul tînĕr Dr. George Dragomir, care pe lângă un salar de tot modest, prin frumósele-i pregătirĭ şi aptitudinele sale a făcut însemnate servicii seminarului nostru diecesan.

Şi după un serviciŭ de 3 anĭ, când după praxa de până acuma d-l Dr. Dragomir se aştepta sĕ fiă numit profesor ordinar definitiv — fiind la seminar 2 catedre vacante — se pomenesce cu un ucas consistorial de d-to 13/26 Iuliu Nr. 3945, subscris de Episcopul Rontăului, prin care „Kurz und bündig" este absolvat dela postul de profesor.

Nicĭ în Turcia nu se tractéză mai barbar cu funcţionarii de cum a tractat Consistoriul din Arad cu Dr. Dragomir!

Se vede însĕ, că părintele Mangra directorul de aḑĭ al diecesei aradului prin sărutarea primită dela fiiul sdrobitoriului de naţionalităţĭ, şi prin multele scuse şi mătănii făcute deja la mulţĭ din fiiĭ lui Itzig şi Arpad s'a molipsit de tot rĕu de apucăturile lor. Ba i-a şi întrecut!

Décă puterea bisericéscă procede în mod atât de volnic ca în diecesa Aradului, atuncĭ în adevĕr putem esclama: Halal de un ast-fel de constituţionalism!

Podgoreanul.

Jubileul episcopului Strossmayer.

Am amintit, că la 8 Septemvrie s'a serbat în *Djacova* jubileul episcopului croat *Strossmayer*. Fóia croată „*Obzor*" descrie pe larg serbarea jubilară.

Serbările s'au început în 7 l. c. prin salutarea omagială a clerului şi poporaţiunei din oraşul de residenţă a episcopului. Nu mai puţin, decât 11 deputaţiunĭ au mers sĕ felicite pe Strossmayer, între carĭ o deputaţiune a damelor, condusă de-o domnişóră. Séra oraşul fù iluminat şi a fost un conduct cu torţe.

In 8 Sept. s'a oficiat cu mare asistenţă o liturgie festivă jubilară, după care jubilantul a ţinut discursul festiv. — „Rar se dă cuiva sĕ fiă episcop 50 de anĭ, ḑise între altele Strossmayer, istoria nu pomene[illegible] aşa ceva la Croaţĭ. Am luat demnitatea [illegible] episcop în anii viforoşĭ 1848/49. Cu tr[illegible] şi suflet m'am alăturat la gloriosul şi imortalul nostru ban *Jellacicĭ* şi cu sprijinul lui am ajuns la demnitatea acésta. Aḑĭ se împlinesc 50 de anĭ de când am fost consacrat întru episcop. Promit, că voiŭ aduce şi de aicĭ înainte orĭ-ce jertfă, pentru-ca odată *sĕ se împlinéscă dorinţa naţiunei croate.*" Aduce elogii papei şi declară, că de câte-orĭ i-s'a făcut vre-o nedreptate, papa l'a ajutat şi mângăiat. La sfîrşitul discursului arată câte a suferit şi pentru câte a fost făcut responsabil.

După liturgie, a primit diferitele delegaţiunĭ. Polonii au fost conduşĭ de Stojalovsky. La banchet s'au ţinut toaste cu alusiunĭ politice. Intre alţii a toastat şi preotul *slovac* din Pazuva-vechiă, *Hurban* Vladimir. El a ḑis: „Aduc o salutare dela mica, dér mult suferitórea naţiune, dela Slovacii de sub Tatra. Naţiunea nóstră şĭ-a uitat sĕ se bucure, ḑilele ei sunt triste, dér când sora ei mai fericită se bucură, şi ea simte bucuriă. Spre Djacova privesc aḑĭ ochii scăldaţĭ în lacrimĭ ai Slovacilor şi prin lacrima suferinţei străluce bucuria".

Dintre Cehĭ *Riger* încă a trimis lui Strossmayer o căldurósă scrisóre de felicitare.

Un interwiev cu Sarafoff.

Corespondentul din Sofia al lui „Magyarország" a avut în 9 Septemvrie o convorbire cu faimosul şef de asasinĭ şi preşedinte al comitetului macedonean *Boriş Sarafoff*. La întrebările puse de ḑiaristul maghiar, Sarafoff s'a pronunţat mai întâiŭ asupra cestiunei macedonene, apoi asupra comitetului macedonean.

Din espunerile lui se vede, că Bulgarii consideră Macedonia deja de pe acum ca proprietate a lor şi că liga bulgară revoluţionară se crede deja aşa de tare, ca sĕ-şĭ ia jos masca şi, décă va fi de lipsă, sĕ se ia la trântă şi cu guvernul bulgar. După părerea lui Sarafoff nicĭ România, nicĭ nimenĭ altul nu póte împiedeca comitetul macedonean, de „a libera Macedonia de sub jugul turcesc"; că acel comitet nu aprobă asasinatul politic (?), dér, că nicĭ nu este în stare de a-l împiedeca.

Privitor la **conflictul româno bulgar** Sarafoff s'a esprimat în mod fórte obraznic. A ḑis, că „de când bărbaţii de stat românĭ cred, că conform intereselor naţiunei lor, trebue sĕ trăéscă în strînsă amiciţiă cu guvernul lui Abdul Hamid, România a devenit terenul cel mai propriu pentru machinaţiunile poliţienescĭ ale Turciei şi loc de întrunire al tuturor elementelor dubii, pe carĭ poliţia din Constantinopol le trimite în Peninsula-balcanică pentru a însgărda pe revoluţionarii macedonenĭ şi armenĭ". Spune, că aceştĭ „emisarĭ" ţes comploturĭ şi provócă nenorocirĭ şi pustiirĭ acelor Macedonenĭ, carĭ caută muncă în România şi apoi se reîntorc acasă. Guvernul român ar fi cunoscênd „ocupaţiunea josnică a emisarilor turcĭ" etc.

Dér în România — continuă şeful companiei ucigaşilor — s'au întêmplat atentate, emisarii turcĭ au fost făcuţĭ imposibilĭ ḑiua 'namiaḑa mare, în mod atât de temerar, încât politicianii s'au îngrozit de ei. Se provócă între alţii la *Fitowski*, „care deşi Bulgar de origine, a fost emisar turc;" apoi la *Mihăileanu*, care „în fóia sa „Peninsula Balcanică" denunţa pe compatrioţii noştri guvernului otoman". Vorbind de asasinatul Mihăileanu, arată, ce mare agitaţiă a produs în ţéră şi „a surprins mai ales curagiul ucigaşului şi liniştea stoică, cu care şi-a esprimat satisfacţia asupra celor întêmplate".

Atentatele acestea, — continuă Sarafoff, — au fost „opera ómenilor căḑuţĭ în desperare". In urma atitudinei guvernului român, acei Macedonenĭ au luat hotărîrea din însă-şĭ conscienţa lor. *Pe astfel de ómenĭ istoria îi numesce martirĭ, ér consciinţa poporului eroi*". Se spală de crima, că comitetul a trimis pe aceştĭ „rĕsbunătorĭ" şi protestéză în contra acestei învinuirĭ venite din Bucurescĭ.... Apoi sfîrşesce astfel:

„Orĭ-ce s'ar intêmpla în oficiile de esterne ale Europei şi orĭ-ce s'ar scrie în foile inspirate ale triplei alianţe, totul este un *contra-curent macedonean*. Décă ar cuteza sĕ recurgă contra revoluţionarilor macedonenĭ la mĕsurile, pe carĭ le reclamă România, *asasinatele politice s'ar rĕspândi în mod epidemic.* Comitetul macedonean ţine încă mişcarea în cadrele legalităţii, dér *décă vor continua brutalitatea poliţienéscă, décă poporul doritor de libertate va fi ţinut şi pe mai departe în desperare, atuncĭ în rĕndurile nóstre se va produce o generală mişcare, vom rupe zăgazurile, ca sĕ putem urma şopta inimei.* Acesta este avertismentul nostru. Comitetul macedonean nu părtinesce asasinatele politice, dér *nu le póte opri.* România vré sĕ placă Sultanului. Vadă ea unde va ajunge cu acésta.... *Comitetul vré liberarea Macedoniei şi o va ajunge, décă se póte cu Bulgarii, décă nu se póte, atuncĭ şi în contra lor*".

Orĭ-ce comentar e de prisos. Notăm însĕ, că corespondentul fóiei ungurescĭ n'are decât admiraţiune pentru Sarafoff et. Comp. şi îşĭ încheie raportul cu cuvintele: „Cred că décă causa macedoneană are mulţĭ apĕrătorĭ de felul acesta, aurora libertăţii nu póte sĕ întârḑie mult acolo".

Cine va ḑice, că acest evreomaghiar nu e omul timpului?

Din Transvaal.

O telegramă din *Pietermaritzburg* dela 9 l. c. anunţă, că Burii au nimicit podul căii ferate spre sud de Klippriver şi *au prins un tren engles.*

*

Burii, carĭ au asediat *Ladybrandul* şi-au stabilit lagărul într'un munte inaccesibil, între Magnatlingsneck şi Wynburg. Trupa se compune din Burĭ din tóte districtele şi se măresce pe fie care ḑi cu Burĭ, carĭ au fost puşĭ în libertate pe cuvênt, că nu vor mai participa în luptă.

*

Lord *Roberts* şi-a strămutat érăşĭ cartierul sĕu general din Belfast la Pretoria.

Dela comitetul arangiator al festivităţilor din Abrud.

Abrud, Septemvrie 1900.

Onorabilă Redacţiune! Comitetul, care a arangiat festivităţile cu ocasiunea adunărei generale a „Societăţei pentru crearea unui fond de teatru român", ce şĭ-a ţinut şedinţele în 22 şi 23 Iulie a. c. la Abrud, îşĭ ţine de datorinţă a presenta onor. public următorul *raţiociniu*:

1. Venitele concertului dat la 22 Iulie fac 895 cor. 20 fil.

2. Venitele dela representaţiunea teatrală ţinută la 23 Iulie fac, 325 cor.

3. Contribuirĭ dela diferite corporaţiunĭ în scopul arangiărei festivităţilor, 360 coróne.

4. Contribuirĭ dela diferite persóne din Abrud tot spre acel scop, 307 cor. 90 fil.

Suma tuturor venitelor 1888 coróne 10 filerĭ.

Cheltuelile avute representă tot acéstă sumă.

In fine comitetul îşĭ esprimă şi pe calea acésta mulţumirile sale măestrului de musică, d-lui profesor George *Dima* şi diletanţilor, carĭ s'au produs la concertul din 22 Iulie, precum şi d şórelor *Virginia Gall*, *Valeria Pop* şi *Adelina Piso*, apoi d-l Vasilie *Popoviciu* şi tuturor dómnelor, domnişórelor şi domnilor, carĭ prin participarea activă la concert şi la representaţiunea teatrală din 23 Iulie au contribuit în mod însemnat la reuşita splendidă a acelor festivităţĭ.

Din şedinţa comitetului, ţinută la 1 Septemvrie 1900.

Petru Popovicĭ, preşedinte. *Iosif Gomboş*, secretar.

Dare de sémă şi mulţămita publică.

Subscrişii ca membrii comitetului arangiator al petrecerii cu joc ţinută cu ocasiunea producţiunii teatrale din 28 August st. n. 1900 la Zlatna, în favorul ambelor bisericĭ române din loc —, cu tótă stima ne simţim îndatoraţĭ şi pe calea publicităţiĭ a ne esprima cea mai sinceră mulţămită şi deosebita recunoscinţă prea stimatului public, care a participat la producţiune şi petrecere, atât pentru sprijinul moral cât şi material — pentru spiritul generos manifestat prin suprasolvirĭ.

Suprasolvirĭ au incurs dela următorii: Lukács Lászlo 10 cor., Petru Paul 7 cor. 50 b., Venetschek M. 3 cor., Mály Sàndor 2 cor. 50 banĭ, Adam Damian 1 cor. 50 b., M. Moldovan, Manner K., I. V. Albini, P. Petringenar, G. Perian, câte 1 cor., Zaknofy A., I. Pop câte 2 cor., Szabo M., Földesy I., Dr. I. Rece, N. Todea, N. Popovicĭ, G. Presecan, E. Pecurar, G. Taflan, S. Todorescu, Marc Mariţi, Novák I., N. Todorescu Otilia Giurca, Tr. Radu, Puskás I., Fröthan I., Lobstein A., Stitz P., şi Sofia Macaveiŭ câte 50 banĭ. *Suma 44 cor.*, ér séra la cassă au incurs ca taxe 173 cor., la olaltă 216 cor., din carĭ subtragêndu-se spesele de 200 cor. 60 banĭ, computate fiind şi spesele decorării pavilonului, unde s'a primit comitetul societăţiĭ pentru crearea fondului de teatru român, cu ocasiunea petrecerii la adunarea din Abrud, ţinută la 22 Iulie st. n. a. c. — resultă suma de 15 cor. 40 b., venit curat, care s'a administrat în părţĭ egale bisericelor române din Zlatna.

Zlatna, 5 Septemvrie st. n. 1900.

Iuliu M. Montani, preşedinte. *Iuliu V. Albini*, cassar.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 12 Septemvrie. „*Rossija*" scriind despre conflictul românobulgar ḑice, că Bulgaria crede sosit timpul, de a se încăera cu România şi cu tótă slăbiciunea ei deja de acum voesce sĕ-şĭ întindă braţele spre Dobrogea. Principelui Ferdinand i-ar fi binevenit un rĕsboiŭ pentru a-şĭ cârpi popularitatea ce i-o subminéză oposiţia. Orĭ-ce rĕsboiŭ întreprins pe basă justă (?!) ar fi în Bulgaria naţional şi poporal.

Berlin, 12 Septemvrie. Acum se cunósce atitudinea puterilor faţă cu propunerea de evacuare a Pekingului. Germania şi Anglia au respins propunerea; Francia aderéză. Statele-Unite şi Japonia o primesc condiţionat; Austro-Ungaria şi Italia au declarat, că şi-au pus trupele la disposiţia lui Waldersee.

Londra, 12 Septemvrie. Din Lourenzo-Marquez se anunţă, că *Krüger* s'a reîntors la Nedspruit, ér *Steyn* are de gând a-se reîntórce în Oranje. Botha nisuesce a-se uni cu Dewett.

DIVERSE.

Cel mai vechiŭ jurnal din lume, se ḑice, că este fóia „Kinpau" din Peking, care apare de mai mult de 1000 de anĭ fără întrerupere. Statistica cea mai recentă constată, că totalitatea esemplarelor de gazete, ce se tipăresc pe fie-care an în tótă lumea, este de 12 milióne, ér hârtia întrebuinţată cântăresce 15,625,200 măjĭ.

Literatură.

Noţiunĭ de Economia Vitelor, preţiósa scriere economică a d-lui *I. St. Furtuna*, ediţiunea *a treia* cu 137 ilustraţiunĭ şi 224 pag. Opul acesta nu se ocupă numai cu vitele, ci cu tot ce privesce o bună gospodăriă, începênd dela boi, cai, oi, capre, porcĭ, măgarĭ, şi aşa pe rênd până la cel din urmă puiŭ de găină, gâscă, curcă, raţă, ba merge chiar până la ouă arătând şi acestea cum se păstréză, carĭ sunt mai bune etc. Acest op economic scris cu multă cunoscinţă de causă şi fórte bogat în cuprins, a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România şi e aprobat de ministerul român al cultelor şi instrucţiunei publice pentru scólele şi pentru bibliotecile poporale. Se póte procura şi dela Tipografia „A. Mureşianu" cu 2 cor. (plus 10 banĭ porto.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1849—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Povestea unei corône de oţel“, *G. Coşbuc*. In istoria acésta ni-se arată oglinda viuă a faptelor mǎreţe, prin carĭ a trecut România până a ajuns la independenţă, Scenele ce se descriu din răsboiul pentru neatârnare, sunt la culme mişcătóre şi însufleţitóre. Cartea e provĕdută cu numĕróse portrete şi ilustraţiunĭ. Preţ. 75 cr. (cu posta 80 cr.)

„Rĕsboiul pentru neatêrnae, de *George Coşbuc*“, o carte nu numai cât se póte de interesantă, bine scrisă şi atrăgĕtóre, dér tot-odată şi cea mai eftină între cărţile românescĭ, apărute până acum. Un esemplar în format mare 8⁰ de *283 pagine* numai 50 cr. (porto 55 cr.).

Istoria tumii, „tălmăcită de preotul *Constantin Morariu* din cartea nemţéscă a D-rului Th. B. Weltar. Partea I şi II, fiăcarei parte câte cu 50 cr. (cu porto 55 cr.

Zarandul şi munţii apusenĭ ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustraţiunĭ şi o schiţă. E o carte tot atât de preţiósă şi rară în felul sĕu, ca şi cea dintâiŭ. Recomandăm şi acéstă carte pentru bibliotecile poporale, cum şi pentru toţĭ Românii, carĭ vor sĕ-şĭ cunóscă ţéra şi némul lor. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr).

„Ţéra nóstră“. Descrierea părţilor Ardealului dela Mureş spre miadă-ḑi şi valea Mureşului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul sĕu, atât de călduros apreţiată de întréga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile poporale ea n'ar trebui sĕ lipséscă. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr).

„Pintea Vitézul“, tradiţiunĭ, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Românul in sat şi la óste“ Acesta este ritlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 10 cr., cu posta 13 cr.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

„Reflexiunĭ fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi Laszlo întitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banĭ.

„David Almăşianu“, schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cursul la bursa dinViena.

Din 12 Septemb. 1900.

Renta ung. de aur 4%.	115.05
Renta de corόne ung. 4%. . . .	90.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	120.30
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	98.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.25
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	93.—
Impr. ung. cu premii	162.–
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	141.35
Renta de argint austr.	97.70
Renta de hârtie austr.	97.35
Renta de aur austr.	116.70
Losurĭ din 1860.	132.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	17.05
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	680.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	666.50
Napoleondorĭ	19.31
Mărcĭ imperiale	118.27
London vista.	242.10
Paris vista	96.25
Rente de corόne austr. 4% . . .	97.05
Note italiene	90.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 13 Septembre 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.08	Vênd.	19.12
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.26	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

V. 46/3 szám
bvgrh. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirot kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a hosszufalusi kir. járásbiróság 1898 évi V. 46/3 sz. végzése folytán Dr. Leményi Jenö ügyvéd által képviselt Negru Virgil felperes részére Dr. Leményi Pompil alperes ellen 1000 frt. — kr. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 569 frt. 60 krra becsült ingóságokra a hosszufalusi kir. járásbiróság V. 46/3 1898. számu végzésével a további eljárás vagyis az árverés elrendeltetvén annak az alap és felülfoglaltatók követelései erejéig is, a mennyiben azok kielégitési jogot nyertek volna, Hosszufaluban alperes lakásán leendő megtartására határidőül **1900 évi Szeptember hó 24 ik napján délután 2 órája** kitüzetik, a mikor biróilag lefoglalt többféle házibutorok és szerelvények készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnél irásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Csernátfalu, 1900. évi Szeptember hó 9-ik napján.

Veress Mihály,
kir. bir. végrehajtó.

1085

AVIS.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă. **Administraţ. „Gaz. Trans.“**